

Tuba som musikterapeutisk hovedinstrument?

– ændrede studieordninger på musikterapiuddannelsen, AAU

Ulla Holck

*Ph.d., lektor, studiekoordinator for musikterapiuddannelsen, AAU.
Kontakt: holck@hum.aau.dk*

Indledning

Musikterapiuddannelsen har netop gennemgået en større ændring med virkning fra 1. september 2006. I korte træk betyder ændringerne, at de studerende fremover skal kunne håndtere et hovedinstrument og et akkompagnementsinstrument, når de starter. Klaverets rolle som det primære og altafgørende instrument er altså udspillet. En anden stor forandring er, at omfanget af den individuelle læreterapi er skåret ned, hvorimod gruppemusikterapien er blevet stærkt opnormeret. Endelig er der sket ændringer i teorisporet, idet de musikterapistuderende fremover modtager al psykologiundervisning på psykologiuddannelsen, som vi er kommet i fælles studienævn med pr. 1.2.2007.

Den ydre årsag til ændringerne på uddannelsesindholdet skyldes de store besparelser, som i øjeblikket rammer universiteterne, og i særdeleshed humaniora. På musikterapi har vi undgået fyringer, men i løbet af de sidste to år er undervisningsmængden reduceret med 25 procent. Derfor har vi været tvunget til at nedlægge de dyre solofag, og i stedet indføre mere gruppeundervisning. På trods af denne triste baggrund er det lykket at ændre studiet på en måde, som stort set alle er tilfredse med. De nye studieordninger for henholdsvis Bachelordelen og Kandidatdelen findes på webadressen:

<http://www.musikterapi.aau.dk/studieordninger.htm>

Foreløbig er det studerende på 2. og 4. semester på Bachelor, samt 8. semester på Kandidatdelen, der følger de nye studieordninger.

Hoved- og akkompagnementsinstrument

Den største forandring fra tidligere er, at de musikalske fag klaver og sang udgår som solofag. Til gengæld indføres der frit valg af hovedinstrument samt akkompagnementsinstrument (som kan være klaver, harmonika eller guitar). Såvel undervisning i hovedfagsinstrument som akkompagnementsinstrument foregår i hold, og undervisningen skal udelukkende rette fokus mod *den kliniske anvendelse af instrumenterne*. Derfor skal ansøgerne allerede til optagelsesprøven vise et noget højere teknisk og musikalsk niveau på hovedinstrumentet end tidligere på klaveret.

Til sidste års optagelsesprøver i maj var der i alt 30 ansøgere, hvoraf de 28 havde valgt musikterapi som 1. prioritet. Et ganske flot tal i betragtning af, at de ændrede optagelseskrav først var blevet lagt på nettet 3 måneder inden optagelsesprøven. Der var 12 kvalificerede ansøgere, samt 5-6 ansøgere som vi gerne ser igen til en senere optagelsesprøve. Hos de 12 studerende, som nu er startet på 2. semester, er hovedinstrumenterne henholdsvis klaver (4 studerende), stemme (4 studerende), tvær-

fløjte, klarinet, cello og trommer/marimba. 10 har klaver som akkompagnementsinstrument, 2 har guitar som akkompagnementsinstrument. Kravene til optagelsesprøven kan ses på webadressen:

For at styrke de studerendes evne til at performe på hovedinstrumentet har vi indført faget Repertoire & Performance på 1.-2. semester. Her får de studerende instruktion i at lave en varieret repertoireliste, som de til enhver tid kan fremføre. Faget afsluttes med en lille koncert. Umiddelbart før jul lavede 1. semester en prøvekoncert (julematiné) for alle på uddannelsen. Koncerten bestod af 12 numre i form af små kammerarrangementer med forskellige soloinstrumenter i front. Musikalsk varieret og samlet set meget overbevisende fremførelser.

Gruppe- og individuel læreterapi

En anden stor forandring på studiet er, at den individuelle læreterapi er skåret ned til ét semester, som først ligger på 7. semester. Til gengæld er gruppemusikterapien blevet stærkt opnormeret, og frem for at ligge som små øer á 2-timers undervisning mellem alt muligt andet, ligger gruppeterapien samlet i 2-dages blokke. I løbet af 1.-3. semester får de studerende i alt 9 sådanne blokke, og da læreterapien foregår samlet med hele holdet, håber vi, at det skaber en bedre sammenhængskraft på årgangene, så startfasen af studiet kan blive lettere for den enkelte studerende (mange er jo flyttet til Aalborg for at læse, nogle sågar fra Norge, Island eller Færøerne). Med ændringerne har vi endvidere skelnet til Psykoterapiforeningens optagelseskrav, så timetallet for egenterapi i højere grad modsvarer deres krav.

Psykologi- og teoriundervisning

Det fælles studienævn med psykologiuddannelsen er fremkommet efter at musiktera-

piuddannelsen skiftede tilhørssted til Institut for Kommunikation, som foruden Musikterapi rummer de to store uddannelser Psykologi og Humanistisk Informatik. Vi har nu indrettet studieordningen således, at vores 3. semester følger et omfattende kursus i personligheds- og udviklingspsykologi på Psykologiuddannelsens 1. semester (pensum 1.500 sider). Kurset afsluttes med en ugeeksamen. Ved vores første erfaring med denne eksamen i januar 2007, klarede vores studerende sig på helt samme niveau som de psykologistuderende.

Teorisporet på musikterapiuddannelsen er desuden ændret, så vi starter med musikterapiteori og -forskning allerede på 4. semester: På 4. semester er der fokus på musikterapi og forskning inden for det somatiske område (på hospitaler, med kræftsyge, ældre, musikmedicin), på 5. semester musikterapi og forskning inden for udviklingsorienterede behandlingsområder (børn og voksne med betydelige funktionsnedsættelser), og på 6. semester musikterapi og forskning inden for psykiatrien (hospitals-, distriks- og socialpsykiatrien). På 7. og 8. semester er der generelt mere fokus på forskningsmetoder i forbindelse med musikterapiteorien.

Samlet betyder ændringerne på teorisporet, at de studerende har en mere solid viden indenfor såvel almenpsykologiske områder som inden for de tre musikterapeutiske hovedområder, når de starter deres praktik på 6. semester.

8.-10. semester – et samlet forløb frem til specialet

Specialeskrivningen har længe været en akilleshæl, specielt på de humanistiske studier, og fra september 2008 har regeringen indført en regel om, at henholdsvis Bachelordelen og Kandidatdelen kun må tage ét år ekstra hver. Den samlede tidsplan for speci-

aleskrivningen skal derfor i princippet kun strække sig over ét semester inklusiv eksaminationen, som fremover bliver mundtlig. Derfor råder vi fremover de musikterapistuderende til at bruge deres 8. semesters projekt til et emne, der er relevant for den lange praktik på 9. semester, samt at de i løbet af praktikken forbereder specialeskrivningen med dataindsamling etc.

På grund af besparelser har vi måttet droppe 8.semesters praktikken (øv), men til gengæld får de studerende i starten af 8. semester en uges observation på 9. semesters praktikstedet. I løbet af denne uge kan de studerende danne sig et generelt indtryk af klientgruppen og praktikstedets kultur, og der igennem (forhåbentligt) finde et relevant emne til 8.semesters projektet. Dette kunne være en grundig litteraturgennemgang af musikterapilitteraturen i forhold til

klientgruppen, eller en afprøvning af en bestemt analysemetode f.eks. i form af et pilotprojekt.

Med disse tiltag forsøger vi at skabe et samlet forløb fra 8. semester til specialet. Det er naturligvis ikke alle studerende, der benytter sig af denne mulighed, men omvendt kan vi se, at studerende der har fokuseret på en tæt sammenhæng mellem 8.-9.-10. semester i flere tilfælde har skaffet sig job i forlængelse af praktikken.

Afslutningsvis...

Som det fremgår, har studerende, der bliver færdige i løbet af de næste år, en lidt anden profil end tidligere. Forhåbentlig også en fagligt set mere skarp profil, det vil tiden vise. Men uanset hvad, tag vel imod jeres kommende kolleger!